

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/26/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5721200528
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2022:5721200528.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom JUDr. Miroslavou Korbašovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: B. Š., N.. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka W. S., N.. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/XX, C., práv. zast. JUDr. Macaláková & partners s.r.o., so sídlom J. Milca 11, 010 01 Žilina, IČO: 50 925 288 a otec V. Š., N.. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, práv. zast. JUDr. Iveta Ďurčaťová, advokátka so sídlom Kollárova 35, Martin v konaní o návrhu matky na úpravu styku otca s maloletým, takto

rozhodol:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým B., N.. XX.XX.XXXX každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod. výlučne v prítomnosti matky.

Týmto sa mení Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 19P/131/2015 zo dňa 11.11.2016 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Žiline 11CoP/7/2017-136 zo dňa 28.02.2017 a Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/85/2019-88 zo dňa 08.08.2019 vo výrokoch upravujúcich rozsah styku otca s maloletým dieťaťom.

Štátu sa priznáva nárok na náhradu trov konania v celkovej výške 247,40 eur.

Matka je povinná uhradiť trovy štátu na účet Okresného súdu Martin vo výške 123,70 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Otec je povinný uhradiť trovy štátu na účet Okresného súdu Martin vo výške 123,70 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným na Okresnom súde Martin dňa 17.02.2021 sa matka domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletým dieťaťom - každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 09.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že otec bude rešpektovať vôľu maloletého nenavštevovať jeho domácnosť a počas vianočných sviatkov v každom kalendárnom roku od 26.12. v čase od 09.00 hod. do 19.00 hod. V návrhu uviedla, že už v predchádzajúcom konaní argumentovala, že otec vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje, a to aj v prítomnosti maloletého, pričom situácia sa len zhoršila. Maloletý má už osem rokov a posledný polrok vôbec nechce chodiť k otcovi do domácnosti, kde sa má styk realizovať. V rodine otca všetci požívajú vo zvýšenej miere alkoholické nápoje, a to aj v prítomnosti maloletého. Maloletý je už veľký, uvedené vníma a necíti sa v domácnosti otca dobre, čo aj matke reflektuje. Maloletý opakovane udáva, že otec ho vodí do miestneho pohostinstva, kde požíva alkoholické nápoje a dokonca posielala

maloletého k barovému pultu, aby mu išiel zobrať tvrdý alkohol. Takéto správanie otca je absolútne neprijateľné a má negatívny vplyv na zdravý psychický a fyzický vývoj maloletého, ako aj na jeho výchovu. Opakovane sa stalo, že otec bol aj pri odovzdávaní maloletého pod vplyvom alkoholu, čo môžu dosvedčiť jej rodinní príslušníci. Maloletý radšej trávi čas so svojimi bratrancami u otcovho brata a jeho družky. Samotná družka brata otca maloletého ju informovala, že nie jeden raz sa stalo, že otec maloletého doniesol, aby sa pohral s jej deťmi, pričom keď si po maloletého zase prišiel, bol značne pod vplyvom alkoholu. Dokonca po jednej takejto udalosti jej sama volala, že mu maloletého nevydá, keďže je opitý a odporučila jej volať aj políciu, ktorú vtedy aj zavolala. Od leta 2020 sa styk prakticky nerealizuje z dôvodu, že maloletý odmieta ísť k otcovi. Argumentuje tým, že mu u otca nie je dobre, že otec a jeho rodinní príslušníci fajčia a pijú a otec ho vodí do pohostinstiev. Maloletý nielenže svoju vôľu verbalizuje, ale aj plače. Aj predtým sa stávalo, že maloletý prišiel od otca celý rozhádzaný, triasli sa mu ruky, nebol psychicky v poriadku. Na zhoršený psychický stav maloletého upozornila aj jeho triedna učiteľka. Keď je maloletý u otca, opakovane ju telefonicky atakuje, plače jej do telefónu, aby po neho prišla. Viackrát sa stalo, že pre neho aj prišla, keďže mimoriadne naliehal, pričom otec uvedenému ani nebránil. Tieto Vianoce sa styk otca s maloletým vôbec nerealizoval, keďže maloletý vôbec nechcel ísť k otcovi. Maloletý je už vo veku, kedy veľmi citlivo vníma, čo sa okolo neho deje, uvedomuje si veci a demonštruje svoju vôľu a názory. Vo svojom podaní zo dňa 23.03.2022 matka upravila svoj návrh a žiadala, aby súd zakázal styk otca s maloletým dieťaťom.

2. Uznesením Okresného súdu Martin č. k. 19P/26/2021-21 zo dňa 26.02.2021 bol maloletému dieťaťu ustanovený kolízny opatrovník pre konanie Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Otec sa k návrhu písomne vyjadril dňa 15.04.2021 a uviedol, že s návrhom matky nesúhlasí a žiada ho zamietnuť. Uviedol, že matka návrh odôvodnila nepravdivými a zavádzajúcimi tvrdeniami, ktoré navyše neodôvodnene dehonestujú jeho a jeho príbuzných. Vzťahy medzi ním a matkou nie sú dobré, avšak nie je namieste, aby v dôsledku negatívnych vzťahov medzi rodičmi táto skutočnosť ovplyvňovala nepriaznivo jeho vzťah s maloletým. So zúžením styku počas vianočných a novoročných sviatkov nesúhlasí, nakoľko ide o najdôležitejšie sviatky počas roka. O určení styku počas týchto sviatkov korešponduje tak s právami maloletého, ako aj s jeho právami. Styk s maloletým sa počas minuloročných sviatkov neuskutočnil z dôvodu, že by on nechcel alebo z dôvodu, že by nemal záujem, ale z dôvodu, že mu matka oznámila, že maloletý k nemu nechce ísť. Podľa jeho presvedčenia nie je daný dôvod, aby sa menil styk počas vianočných a novoročných sviatkov. Popiera tvrdenia matky, že by on, resp. jeho členovia rodiny v prítomnosti maloletého požívali vo zvýšenej miere alkoholické nápoje. Ide o fabulujúce, ničím nepotvrdené tvrdenia matky. Tvrdenia matky, že maloletý jej opakovane udáva, že ho vodí otec do miestneho pohostinstva, kde požíva alkoholické nápoje a dokonca posielala maloletého k barovému pultu, aby mu išiel zobrať tvrdý alkohol, je nepravdivé, ani nemá oporu v skutkovom stave. Ide o vymyslené tvrdenie matky, čo preukazuje skutočnosť, že v dôsledku prijatých opatrení proti šíreniu ochorenia Covid-19 sú pohostinstvá, reštaurácie a podobné zariadenia zatvorené už niekoľko mesiacov a aj približne polovicu roka 2020 boli tieto prevádzky zatvorené. Zároveň popiera tvrdenie matky, že by opakovane bol pri odovzdávaní maloletého B. pod vplyvom alkoholu. Matka neuviedla, kedy mal byť pod vplyvom alkoholických nápojov. Má záujem nato, aby si maloletý vytvoril vzťah s ostatnými členmi jeho rodiny, t. j. aj s deťmi jeho brata. Je pochopiteľné, že maloletý chce viac času tráviť so svojimi bratrancami, ktorí sú bližšie k jeho veku. Pre maloletého je len na prospech, keď sa stretáva a vytvára si rodinné vzťahy aj s ostatnými členmi jeho rodiny s tým, že sa snaží stráviť s maloletým čo najviac času. Tvrdenie matky, že od leta 2020 sa styk prakticky nerealizuje z dôvodu, že maloletý odmieta ísť k nemu, argumentuje tým, že mu u otca nie je dobre, že otec a jeho rodinní príslušníci fajčia a pijú a otec ho vodí do pohostinstiev, je nepravdivé. Styk s maloletým sa do júla 2020 realizoval v zmysle posledného rozhodnutia súdu, ktorým bol upravený styk. V júli 2020 si zlomil členok, v dôsledku úrazu bol hospitalizovaný v nemocnici a maloletý trávil čas s jeho matkou (starou matkou). Od augusta 2020 v čase liečenia po úraze sa styk začal zhoršovať, pričom sa realizoval nepravdive. Zo začiatku, keď matka odmietala maloletého odovzdať, aby sa styk mohol v zmysle rozhodnutia súdu realizovať, niekoľkokrát volal aj policajnú hliadku. Vo štvrtok (deň predtým, ako sa má styk uskutočniť) s maloletým telefonuje, pričom v rámci telefonického rozhovoru mu maloletý povie, že chce ísť k nemu. Počas telefonického rozhovoru maloletý jasne a zrozumiteľne prejavuje svoju vôľu byť s ním. Následne v piatok mu matka zašle sms s textom, že maloletý nechce ísť k ním. Napriek tomu príde za maloletým. Maloletý však ani nevyjde z domu a matka mu maloletého nakoniec neodovzdá. Nemá možnosť sa s maloletým stretnúť, aby sa ho spýtal, či skutočne s ním nechce ísť a tiež, aby mu sám povedal dôvod, prečo s

ním ísť nechce. V celom rozsahu popiera tvrdenie matky, že výchovné prostredie a jeho pôsobenie na maloletého nie je vhodné a je v rozpore s jeho záujmom na riadnej výchove. Požívanie alkoholických nápojov v jeho prítomnosti môže značne zasiahnuť do psychického a fyzického života maloletého. Matka ho nepravdivo vykresľuje ako alkoholika, ktorý nie je schopný zabezpečiť maloletému zdravé výchovné a rodinné prostredie. Otec žiadnym spôsobom neohrozuje psychické ani fyzické zdravie maloletého. Jeho prvoradým záujmom je vytvoriť a udržať si s maloletým silné citové väzby, avšak v dôsledku konania matky má dôvodné obavy, že vytvorené citové väzby medzi ním a maloletým sa môžu nenávratne narušiť. Maloletý je pod značným vplyvom matky, nakoľko práve s ňou trávi podstatne prevažnú časť roka. Matka ho ako otca nerešpektuje. Maloletý je vo veku, kedy je potrebné nielen výchovné prostredie matky, ale aj jeho výchovné pôsobenie. Prejavuje o maloletého záujem, chce byť súčasťou jeho života a podieľať sa na jeho výchove. Je potrebné rešpektovať tak právo maloletého, ako aj jeho ako rodiča.

4. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, kolízneho opatrovníka, súdneho znalca, oboznámením sa so znaleckým posudkom ustanoveného súdneho znalca č. ZP 2021005, listinnými dôkazmi tvoriacimi súdny spis - vyžiadanie správy - odpoveď obce W. zo dňa 26.04.2021, Čestné prehlásenie Q. S. zo dňa 24.03.2021, Čestné prehlásenie J. S. zo dňa 01.03.2021, Záznam o vyšetrení v psychiatrickej ambulancii V.. Z. H. zo dňa 28.05.2021 a 31.05.2021, Záznam z oddelenia urgentného príjmu Univerzitnej nemocnice Martin zo dňa 16.01.2022, časť abúzy a pripojeným spisom Okresného súdu Martin sp.zn. 19/131/2015 + 9P/85/2019 a zistil nasledovné.

5. Matka uviedla, že žiada, aby súd zakázal styk otca s maloletým dieťaťom. Maloletý sa veľmi zhoršil a celá situácia vo vzťahu k nemu. Psychicky sa zhoršil, býva rozladený, plačlivý. Opakovane odmieta ísť k otcovi do jeho domácnosti, pretože sa tam pije a on sa tam necíti dobre. S otcom pijú aj osoby, ktoré tam žijú, čiže brat otca a matka otca a všetci traja v tejto domácnosti zároveň fajčia. Následne sa hádajú a správajú sa agresívne. Hovoril jej o tom, že otec ho vodí do pohostinstva, dokonca ho posielal k baru, aby si pýtal tvrdý alkohol. Keď otec maloletému volá, maloletý mu už nechce ani len zdvihnúť telefón. Tento problém je daný od začiatku, pretože prostredie otca od počiatku je vadné. Styk sa od leta 2020 nerealizuje. Najmä v období leta bola situácia vyostrená. Maloletý začal vyhrotene reagovať. Napr. sa stala situácia, kedy družka brata otca maloletého dieťaťa, kde dieťa trávievalo čas, jej volala, aby si prišla ona alebo niekto iný prevziať maloletého, pretože ho otcovi odmietla vydať, nakoľko tento bol pod vplyvom alkoholu. Tieto situácie sa opakujú. X-krát sa stalo aj to, že maloletý jej volal, keď bol na styku s otcom, aby pre neho prišla, čo aj urobila a otec toto ani nenamietal, lebo si bol vedomý tejto situácie a maloletého nechcel nasilu v jeho domácnosti držať. V prípade, ak je v domácnosti matka otca, maloletého ochota ísť do domácnosti otca je vyššia. Väčšinou otec rešpektoval to, pokiaľ mu v telefóne povedala, že maloletý sa s ním stretnúť nechce. Potom boli situácie, kedy prišiel za maloletým, porozprával sa s ním a keď mu maloletý povedal, že s ním ísť nechce, on to rešpektoval. Otec neprivolal ani raz policajnú hliadku, pokiaľ s ním maloletý nechcel ísť, netrval na tom, že maloletý sa s ním musí stretnúť, vždy sme to vyriešili v podstate v pokoji. Vyjadřila sa, že by bola ochotná byť pri styku otca s maloletým.

6. Otec s návrhom matky nesúhlasil. Matka opakovane dehonestuje jeho, jeho rodinu. Ak aj požíva alkoholické nápoje, určite ich nepožíva v takej miere, ako uvádza matka, a v takej miere, aby ohrozoval psychický alebo fyzický vývoj maloletého dieťaťa. Má záujem podieľať sa aj vzhľadom na vek maloletého aktívne na jeho výchove. Nie je pravdou, že by s maloletým navštevoval pohostinstvá. Keď maloletému volal ohľadom stretnutia, tento mu povedal vždy áno, že pôjde na stretnutie s ním, avšak v piatok vždy prišla od matky sms-ka, že sa styk realizovať nebude. Rešpektuje názor maloletého dieťaťa a keď maloletý s ním nechce ísť, tak si s matkou dohodne iný termín.

7. Kolízny opatrovník navrhol zakázať styk otca s maloletým. Pri pohovore, maloletý spomínal udalosť, kedy sa otec so svojím bratom škrtili a že ich musela od seba oddeľovať ich matka. Túto skutočnosť už maloletý hovorí opakovane. Maloletý na otázku, či mu chýba otec, uviedol, že nie, ale povedal, že v sobotu bol u otca. Boli opekať, boli pozeráť bratrancov a bol tam aj brat otca, ktorý pil pivo a karpatské.

8. Súdny znalec uviedol, že maloleté dieťa je inteligentné a vnímavé. Jeho správanie je miestami účelové, teda ak matka niečo chce, resp. chce mu dať nejakú úlohu, má tendenciu volať otcovi, aby pre neho prišiel. Maloletý volí skôr styk s otcom vtedy, ak je prítomná stará matka. Stará matka otca je tá, ktorá dáva maloletému pocit istoty a bezpečia, je mu nápomocná a zabezpečuje chod domácnosti, ktorý je vtedy kvalitatívne vyšší, ako keď je otec s maloletým sám. Otec má predpoklady na zabezpečenie

otcovskej roly, ale alkohol to teraz vylučuje. Ak by svoj problém riešil, kvalita styku s maloletým by bola určite na úplne inej úrovni. Vo vzťahu k vyriešeniu problému otca s javí vhodnejšia ústavná liečba ako liečba ambulantnú. Otec je závislý na alkohole, je nekritický a popiera svoj problém. Poukazuje na iné osoby, že taktiež požívajú alkohol, poukazoval na partnera matky, ale to problém nie je. Otec musí riešiť svoj problém s alkoholom. Maloletý v rámci znaleckého dokatovania priamo neuviedol, že by sa nechcel stýkať s otcom, ale bolo zrejme, že sa vyhýbal styku s otcom. Bolo to vidieť na maloletom, že vidí, kedy otec je a kedy nie je pod vplyvom alkoholu. Priamo to však neuviedol, ale uvádzal situácie, kedy prežíval stres. Keď bol otec pod vplyvom alkoholu, vtedy sa o neho starali iné osoby. Tieto skutočnosti nepriamo poukazujú na nevhodnosť styku otca s maloletým dieťaťom. Na druhej strane nebolo preukázané, že otec by bol vo vzťahu k maloletému agresívny. Skôr bolo vidieť odpor maloletého byť s otcom, pokiaľ otec je pod vplyvom alkoholu, ale priamo toto nikdy neuviedol. Pokiaľ otec deklaruje to, že obmedzuje pitie alkoholu počas styku s maloletým, toto nie je cesta, pretože odbúravanie alkoholu určitú dobu trvá a zostatkový alkohol môže byť stále prítomný a môže pôsobiť aj počas styku s maloletým. Alkohol je psychická ujma detí, ktoré vyrastajú v rodine, kde má problém s alkoholom jeden alebo obaja rodičia. Tieto deti sa vyvíjajú inak ako deti v rodine, kde sa alkohol nepožíva. Dieťa vidí vzorec správania, ktoré si osvojuje a môže kopírovať do budúcnosti. Deti kopírujú tento vzorec správania bez ohľadu na to, že s týmto vzorcom nesúhlasia, čiže odsudzujú alkohol napr. rodiča, ale napriek tomu sa tak v budúcnosti správajú.

9. Zo znaleckého posudku ustanoveného súdneho znalca č. ZP 2021005 vyplýva, že:

- fyzický vzhľad, pokožka tváre, chôdza, držanie tela, komunikácia: vonkajšie fyzické identifikačné znaky, ktoré sú výraznými signálmi v organizme - poukazujúce na nadmerné a časté požívanie alkoholických nápojov. Na prvej návšteve spojenej so znaleckým dokazovaním bol zrejmy zbytkový alkohol v organizme otca. Na druhej návšteve dňa 01.10.2021 prišiel otec maloletého výrazne pod vplyvom alkoholu. Počas individuálneho rozhovoru tohto dňa 01.10.2021 na otázku: Kedy naposledy pil alkohol? uviedol: „Včera sme v krčme oslavovali s kamarátmi, mal som meniny.“ Otec dieťaťa si bol vedomý toho, že sa má na druhý deň zúčastniť druhej návštevy súdnoznaleckého dokazovania. Otec maloletého nebol schopný na takéto dôležité stretnutie, ktoré sa bytostne dotýka jeho maloletého dieťaťa, prísť v triezvom stave, na ktorom naviac vedel, že bude prítomné aj jeho maloleté dieťa. Táto skutočnosť jednoznačne poukazuje na to, že otec maloletého B. požíva alkoholické nápoje bez ohľadu na to, či bude alebo je v kontakte s maloletým dieťaťom alebo nie. V prípade, že otec má záujem realizovať styk s maloletým dieťaťom, je potrebné, aby čo najskôr došlo k odstráneniu základnej prekážky, ktorá bráni v jeho styku s maloletým, a to je odstrániť jeho závislosť na alkoholických nápojoch formou ústavnej protialkoholickéj liečby. Otec maloletého pri otázkach týkajúcich sa požívania alkoholických nápojov automaticky zaujíma obrannú pozíciu, je v napätí a vôbec nechce pripustiť, že má s alkoholom problém. Vo vzťahu k okoliu zaujíma pozíciu obrany a popieranie skutočného stavu. V projektívnom teste TSV sa tento problém otca s alkoholom jasne ukázal. Je z neho zrejmy intrapsychický konflikt otca vo vzťahu k alkoholu a ja. Otec je závislý na alkohole a problém závislosti je potrebné riešiť formou ústavnej protialkoholickéj liečby. Otec maloletého vedomo bagatelizuje a popiera nadmerné požívanie alkoholických nápojov. Uvádza, že pije pivo iba dva - trikrát do týždňa, najskôr z toho dôvodu, že to považuje za spoločensky akceptovateľnú, prijateľnú a tolerovanú častosť požívania alkoholických nápojov. Vzhľadom na nekritickosť otca vo vzťahu k alkoholu nie je vhodná ambulantná forma liečby, nakoľko by nebola účinná (záver psychologického posudku bod 2);
- maloletý má diferencovaný vzťah k členom rodiny. Matka je preferovanou pozitívnou osobou, otca vníma negatívne. Voči otcovi vyjadrenie pozitívnych citov chýba. Pomer prichádzajúcich pozitívnych citov od matky (15) a od otca (0) v prospech matky. Najviac odpovedí obdržala NIKTO (záver psychologického posudku bod 5);
- rodičia vzájomne dodržia určitý odstup, správajú sa voči sebe neutrálne, neprejavujú nepriateľstvo, vzájomne nevyhľadávajú priestor pre komunikáciu. V poslednom období od času, kedy sa matka aj s maloletým presťahovala na byt, sa vzájomná komunikácia a riešenie otázky styku otca s maloletým v rámci stanovených termínov zlepšilo. Reagujú len na podnety, ktoré je potrebné riešiť vo vzťahu ku kontaktu otca s maloletým (záver psychologického posudku bod 6);
- otec maloletého má k maloletému pozitívne city, v maloletom sa vidí. Maloletý voči otcovi priamo neinklinuje, skôr sa mu vyhýba, ale otca neodmieta. Neprejavuje záujem byť s otcom v priamom kontakte. Maloletý otca registroval, ale ho nevyhľadával, nesnažil sa upútať jeho pozornosť ani od neho nič nevyžadoval, ani sa mu neprihovárал. Pri odchode z druhej návštevy znaleckého dokazovania sa otec pokúsil o telesný kontakt s maloletým, o získanie pusy na rozlúčku. Maloletý sa však pri možnosti

telesného kontaktu s otcom odtiahol, vyhol sa uhnutím tváre a tela (záver psychologického posudku bod 7);

- matka má pozitívne city voči maloleťmu, je pre dieťa útočiskom, oporou a bezpečím. Preferencia matky maloleťm je jednoznačná. Maloletý potrebuje veľa telesného kontaktu, prítulenia, blízkosti, dotykov a nežností. Matka saturuje tieto potreby maloleťého (záver psychologického posudku bod 8);

- maloletý má veľmi úzky citový vzťah k dedkovi, otcovi matky. Je pre neho zdrojom mužského vzoru, s ním vykonáva rôzne aktivity okolo domu, chodí s ním na huby, učil ho lyžovať a pod. K matke matky má určitý odstup, zrejme rešpekt pre jej autoritatívnejšiu povahu. Maloletý má pozitívny vzťah k matke otca, je pre neho dôležitou osobou počas jeho styku s otcom a času, kedy sa maloletý u otca nachádza. Z tohoto dôvodu, že sa na ňu môže spoľahnúť, je zdrojom istoty a bezpečia. Maloletý podvedome preferuje návštevy u otca práve v čase, keď je tam matka otca (záver psychologického posudku bod 9);

- maloletý bol v minulosti počas pobytu otca vystavený sociálne neprijateľným situáciám (záver psychologického posudku bod 12);

- maloletý sa dostáva veľmi rýchlo do stavu úzkosti a ochromenia úzkosťou. Prejavuje sa to určitou formou náhleho zľaknutia sa. Potrebuje čas, aby sa spamätal, aby sa napätie, ktoré ho ovládne, zmiernil. Zo správania maloleťého vyplýva, že nepredvídateľným situáciám a náhlemu zľaknutiu bol vystavený opakovane, čo viedlo ku generalizácii tohto prežívania u maloleťého. U maloleťého sa prejavuje toto správanie voči všetkým neočakávaným aj neznámym, aj minimálnym podnetom. Maloletý uviedol, že: „Tato často pije pivo a do toho si dáva vodku. Chodím s ním do krčmy a býva často opitý. Bol som pri tom, keď najstarší brat V. škrtil tatina. V. bol na protialkoholickom liečení. U otca najradšej kálam drevo. Oma drží doma čistotu, tatino sa uráža. Oma niečo povie, tatino sa urazí, neviem prečo. So starkou oma ideme za ocinkom do krčmy, už tam bol dlho. Varenie tatinovi moc nejde, dobre vie variť iba hráškovú smotanovú (záver psychologického posudku bod 13);

- výpovede maloleťého možno považovať za dôveryhodné, počas spoločného stretnutia prítomní: otec, matka, maloletý, znalec. Na otázku, čo otec pije, otec uviedol iba pivo. Maloletý to hneď upresnil: „Tatino si vypije vodku, pivo, kofolu. Stará mama pije iba Tatranský čaj“. Matka otca chodí autom, vozí otca, lebo pred tromi rokmi otcovi vzali pre alkohol vodičský preukaz. Otec sa voči tomuto tvrdeniu neohradil, dieťa popisuje udalosti pravdivo (záver psychologického posudku bod 14);

- úzkostné stavy a nesústredenosť môžu byť dôsledkom negatívnych vnemom v rodine otca. Otec tým, že požíva alkoholické nápoje, ohrozuje psychické a fyzické zdravie maloleťého, nakoľko maloleťého vystavuje nepredvídateľným situáciám, ktoré vyvolávajú u neho náhlu úzkosť (záver psychologického posudku bod 16);

- pôsobenie otca na maloleťého v súčasnom období nie je vhodné a v súlade so záujmom maloleťého a pre riadnu výchovu maloleťého, a to v dôsledku nadužívania alkoholických nápojov u otca (záver psychologického posudku bod 19);

- obaja rodičia sa vyjadrili, že naposledy styk upravený súdnym rozhodnutím im vyhovuje. V poslednom období sa vedľa lepšie dohodnúť. Otec rešpektuje, že maloletý nechce cez víkend ísť k nemu, súhlasí s presunutím termínu na ďalší víkend. Jedná sa najmä o prípady, kedy maloletý chce byť v kontakte s rovesníkmi, s deťmi z rodiny. Uprednostňuje tieto stretnutia pred otcom a otec to chápe. V súčasnom období ohrozuje psychické a fyzické zdravie maloleťého takto upravený styk. Takto upravený styk sa môže realizovať až potom, čo sa preukáže, že otec maloleťého abstínuje a je po úspešnom absolvovaní ústavnej protialkoholickojej liečby (záver psychologického posudku bod 20);

- obaja rodičia sa vyjadrili, že upravený styk počas sviatkov im vyhovuje a nechcú na tom nič meniť. V súčasnom období však ohrozuje psychické a fyzické zdravie takto upravený styk. Takto upravený styk sa môže realizovať až potom, čo sa preukáže, že otec maloleťého abstínuje a je po úspešnom absolvovaní ústavnej protialkoholickojej liečby (záver psychologického posudku bod 21);

- maloletý naposledy, keď mal ísť k otcovi, ušiel s kamarátmi. Maloletý vyhodnocuje situáciu podľa viacerých kritérií, ktoré zavážia, či chce alebo nechce byť cez víkend s otcom. V prvom rade sú to vrstovníci, kamaráti, deti z rodiny, ktorých uprednostní pred stykom s otcom. V druhom rade je to prítomnosť matky, otca. Ak je v danom čase doma, je maloletý viac prístupný pre styk s otcom. Otec nie je na prvom mieste, za ktorým by maloletý išiel a priamo nevyhľadáva otcovu prítomnosť. Otec svojím správaním prispel k tomuto stavu, nakoľko dáva prednosť alkoholu pred rodičovskými povinnosťami (záver psychologického posudku bod 22);

- v súčasnom období ohrozuje styk otca s maloleťm fyzické a psychické zdravie maloleťého. Súdny znalec odporúča styk otca s maloleťm realizovať až potom, čo sa preukáže, že otec maloleťého abstínuje a je po úspešnom absolvovaní ústavnej protialkoholickojej liečby (záver psychologického posudku bod 23).

10. Z listín tvoriacich súdny spis vyplýva, že:

- že vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej je otec prihlásený na trvalý pobyt, je jeho matka. Matka otca pri osobnej návšteve na obecnom úrade v W. sa vyjadrila o otcovi ako o problémovom, pričom podľa nej je alkohol. Správanie otca maloletého nebolo prejednané pred komisiou verejného poriadku (vyžiadanie správy - odpoveď obce W. zo dňa 26.04.2021);

- matka matky čestne prehlásila, že maloletému sa u otca nepáči, necíti sa v jeho prítomnosti dobre. Otec maloletého a jeho rodinní príslušníci fajčia a pijú alkoholické nápoje v nadmernom množstve. Stáva sa, že keď otec maloletého je pod vplyvom alkoholu, že vyvolá bitku pred očami maloletého. On sa potom bojí, je vystresovaný, od strachu sa celý trasie, plače a pýta sa domov. Viackrát sa stalo, že matka si prišla pre maloletého, keďže mimoriadne naliehal, aby ho vzala domov. Na zhoršený psychický stav maloletého upozornila aj jeho triedna učiteľka (ťažko sa koncentruje, je smutný, zamyslený). Podľa jej názoru maloletý trpí a veľmi zle to vplýva na jeho psychický a duševný stav. Je presvedčená, že keď maloletý odmieta byť v prítomnosti svojho otca, má na to svoj dôvod a malo by mu byť umožnené zostať tam, kde sa cíti dobre (Čestné prehlásenie Q. S. zo dňa 24.03.2021);

- otec matky maloletého čestne vyhlásil, že po návšteve u otca chodí maloletý domov vystresovaný, plačlivý, rozpoložný, čo zle vplýva najmä na jeho duševný stav. Začína sa stále viac a viac báť, badať u neho časté trasenie rúk. Maloletý nechce chodiť ku otcovi, robí všetko preto, aby tam nemusel ísť a ani po privolaní policajtov otcom sa niekedy nedá presvedčiť. Otec chodí pre maloletého často pod vplyvom alkoholu, čo v ňom vzbudzuje strach o bezpečnosť, dokonca sa stalo, že maloletý prišiel od otca popálený cigaretou. Maloletý tvrdí, že otec ho často berie do pohostinstiev, posieľa ho k pultu po poháre s alkoholom. Maloletý býva svedkom hádok a násilia, ktoré vznikajú, keď je otec pod vplyvom alkoholu (Čestné prehlásenie J. S. zo dňa 01.03.2021);

- zo záveru psychiatrického vyšetrenia bol zistený u otca syndróm závislosti od alkoholu. Bolo mu doporučené dodržiavať dôslednú abstinenciu od alkoholu, ale prognóza je nepriaznivá vzhľadom k nedostatočnej kritičnosti zo strany otca ku konzumu alkoholu a problému so závislosťou. Výsledky krvi svedčia pre pravidelný a nadpriemerný konzum alkoholu (Záznam o vyšetrení v psychiatrickej ambulancii V.. Z. H. zo dňa 28.05.2021 a 31.05.2021);

- otec uviedol, že pije denne 5-6 pív (Záznam z oddelenia urgentného príjmu Univerzitnej nemocnice Martin zo dňa 16.01.2022, časť abúzy).

11. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

12. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 24 ods. 3 a 4 ZR, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že styk otca s maloletým dieťaťom je upravený Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 9P/85/2019-88 zo dňa 08.08.2019 - každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatka od 17:00 hod. do nedele d 16:00 hod. a Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 19P/131/2015 zo dňa 11.11.2019 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 11Cop/9/2017 zo dňa 28.02.2017 - počas vianočných sviatkov v nepárnom kalendárnom roku v čase od 24.12. od 12:00 hod. do 26.12. do 17:00 hod., počas novoročných sviatkov v párnom kalendárnom roku od 30.12. od 12:00 hod. do 1.1. nepárneho kalendárneho roka do 17:00 hod., počas veľkonočných sviatkov v nepárnom kalendárnom roku v čase od štvrtka vo veľkonočnom týždni od 16:00 hod. do soboty vo veľkonočnom týždni do 17:00 hod., počas veľkonočných sviatkov v párnom kalendárnom roku v čase od soboty vo veľkonočnom týždni od 17:00 hod. do pondelka vo veľkonočnom týždni do 16:00

hod. , počas letných prázdnin v každom kalendárnom roku v prvý týždeň mesiaca júl od prvého pondelka v mesiaci júl od 9:00 hod. do nedele príslušného kalendárneho týždňa do 18:00 hod. a prvý týždeň v mesiaci august od prvého pondelka v mesiaci august od 9:00hod. do nedele príslušného kalendárneho týždňa do 18:00 hod.

15. Od posledného rozhodnutia súdu došlo k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktoré je takmer o tri roky staršie a ktoré začína vykazovať „nechuť“ stretávať sa s otcom („maloletý odmieta ísť k otcovi. Argumentuje tým, že mu u otca nie je dobre,.... Maloletý nielenže svoju vôľu verbalizuje, ale aj plače. Keď je maloletý u otca, opakovane matku telefonicky atakuje, plače jej do telefónu, aby po neho prišla. Viackrát sa stalo, že pre neho aj prišla, keďže mimoriadne naliehal, pričom otec uvedenému ani nebránil.“). Otec poukazoval na skutočnosť, že styk sa od júla 2020 nerealizuje pravidelne (vyjadrenie k návrhu) ako aj to, že rešpektuje vôľu maloletého, ak sa s ním nechce stretnúť (pojednávania). V záveroch znaleckého posudku bola uvedená skutočnosť rovnako preukázaná, kedy „maloletý naposledy, keď mal ísť k otcovi, ušiel s kamarátmi. Maloletý vyhodnocuje situáciu podľa viacerých kritérií, ktoré zaväzujú, či chce alebo nechce byť cez víkend s otcom. V prvom rade sú to vrstovníci, kamaráti, deti z rodiny, ktorých uprednostní pred stykom s otcom. V druhom rade je to prítomnosť matky otca. Ak je v danom čase doma, je maloletý viac prístupný pre styk s otcom. Otec nie je na prvom mieste, za ktorým by maloletý išiel a priamo nevyhľadáva otcovu prítomnosť (záver psychologického posudku bod 22). Ďalším podstatným faktom, preukázaným v konaní bol problém otca s požívaním alkoholických nápojov. Je pravdou, že na uvedené matka poukazovala aj v predchádzajúcich konaniach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, avšak aktuálne v konaní bola jednoznačne závislosť otca od alkoholu preukázaná viacerými dôkazmi:

- psychiatrickým vyšetrením otca, ktorým bol zistený u neho syndróm závislosti od alkoholu. Zároveň otcovi „bolo doporučené dodržiavať dôslednú abstinenciu od alkoholu, ale prognóza je nepriaznivá vzhľadom k nedostatočnej kritičnosti zo strany otca ku konzumu alkoholu a problému so závislosťou. Výsledky krvi svedčia pre pravidelný a nadpriemerný konzum alkoholu.“ (Záznam o vyšetrení v psychiatrickej ambulancii V. Z. H. zo dňa 28.05.2021 a 31.05.2021);
- vyjadrením matky otca, kedy sa „...pri osobnej návšteve na obecnom úrade v W. vyjadrila o otcovi ako o problémovom, pričom podľa nej je alkohol.“ (vyžiadanie správy - odpoveď obce W. zo dňa 26.04.2021);
- otec sám uviedol, že pije denne 5-6 pív (Záznam z oddelenia urgentného príjmu Univerzitnej nemocnice Martin zo dňa 16.01.2022, časť abúzy).

16. V kontexte uvedeného absolútne neobstojí tvrdenie otca v jeho vyjadrení k návrhu matky, kedy:

- „popiera tvrdenia matky, že by on, resp. jeho členovia rodiny v prítomnosti maloletého požívali vo zvýšenej miere alkoholické nápoje. Ide o fabulujúce, ničím nepotvrdené tvrdenia matky. Tvrdenia matky, že maloletý jej opakovane udáva, že ho vodí otec do miestneho pohostinstva, kde požíva alkoholické nápoje a dokonca posielala maloletého k barovému pultu, aby mu išiel zobrať tvrdý alkohol, je nepravdivé, ani nemá oporu v skutkovom stave.“ Zo záverov znaleckého dokazovania vyplýva, že maloletý vie, čo otec pije; vie, že pije aj matka otca („Tatino si vypije vodku, pivo, kofolu. Stará mama pije iba Tatranský čaj“ - záver psychologického posudku bod 14) a že otec trávi čas s maloletým v pohostinstvách („Chodím s ním do krčmy a býva často opitý“ - záver psychologického posudku bod 13). Nič na tom nemení ani skutočnosť, koľko času boli v rámci pandémie pohostinstvá zatvorené a koľko boli otvorené.

- „v celom rozsahu popiera tvrdenie matky, že výchovné prostredie a jeho pôsobenie na maloletého nie je vhodné a je v rozpore s jeho záujmom na riadnej výchove. Požívanie alkoholických nápojov v jeho prítomnosti môže značne zasiahnuť do psychického a fyzického života maloletého. Matka ho nepravdivo vykresľuje ako alkoholika, ktorý nie je schopný zabezpečiť maloletému zdravé výchovné a rodinné prostredie. Otec žiadnym spôsobom neohrozuje psychické ani fyzické zdravie maloletého. Jeho prvoradým záujmom je vytvoriť a udržať si s maloletým silné citové väzby, avšak v dôsledku konania matky má dôvodné obavy, že vytvorené citové väzby medzi ním a maloletým sa môžu nenávratne narušiť.“ Súdny znalec vo svojom posudku jednoznačne konštatoval, že v súčasnej dobe ohrozuje styk otca s maloletým fyzické a psychické zdravie maloletého. Súdny znalec odporučil styk otca s maloletým realizovať až potom, čo sa preukáže, že otec maloletého abstínuje a je po úspešnom absolvovaní ústavnej protialkoholicko-licebnej liečby

17. Súd zvýrazňuje, že rodič, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti nestráca právo stretávať sa s dieťaťom, naopak, je potrebné umožniť mu stretávanie sa s dieťaťom v čo najširšej možnej miere tak, aby bol vzťah rodič - dieťa nielen zachovaný, ale aby bol vytvorený priestor aj pre jeho ďalší rozvoj. Zákaz styku rodiča s dieťaťom je výrazným zásahom do rodičovských práv a možno k nemu pristúpiť len vtedy, ak to vyžaduje záujem dieťaťa, pričom záujem dieťaťa zároveň nie je možné

zabezpečiť obmedzením styku.„Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obom rodičom; preto takisto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je - ani pri plnom rešpektovaní práv samých maloletých - zákonného, o to menej ústavného právneho dôvodu na to, aby rodičovi, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, bol styk s ním zakázaný, resp. neprimerane obmedzený.“ (nález Ústavného súdu ČR z 24. septembra 1998, sp zn. III. ÚS125/98).

18. Napriek návrhu matky, záverom znaleckého dokazovania, odporúčaniam súdneho znalca ako aj kolízneho opatrovníka súd nepristúpil k zákazu styku otca s maloletým dieťaťom. Súd sa stotožňuje s ich názorom, že stretávanie sa s otcom, ktorý by bol pod vplyvom alkoholu, nie je v záujme maloletého dieťaťa, avšak v danom prípade je záujem dieťaťa možné ochrániť a zabezpečiť aj obmedzením styku, v danom prípade výrazným. Zo žiadneho písomného alebo ústneho vyjadrenia matky a ani zo žiadneho vykonaného dôkazu nevyplýva, že by bol otec pre maloletého nebezpečný, správal sa k nemu agresívne, fyzicky ho napádal, či na neho útočil verbálne. Do úvahy rovnako súd vzal ďalšie skutočnosti, ktoré boli v konaní preukázané - otec má k maloletému vytvorený citový vzťah, matka otcovi maloletého odovzdáva na styk, pokiaľ si to maloletý vyžiada, otec v hodine dvanástej urobil aspoň nejaký krok k riešeniu svojho problému s alkoholom (ambulantná liečba). Preto podľa názoru súdu nie sú dané dôvody na tak výrazný zásah do rodičovských práv, ako je zákaz styku. Navyše styk naviazal na prítomnosť matky, ktorá dohliadne aj na to, aby bol styk otca s maloletým realizovaný v jeho najlepšom záujme (napr. neprebehne v pohostinstvách, a pod.). Vzťah rodičov je aktuálne na úrovni, kedy rodičia dokážu podľa názoru súdu realizovať styk, bez vážnejších problémov alebo dokonca konfliktov, vo vzájomnej prítomnosti. Matka dokonca vyslovila ochotu, byť prítomná pri styku maloletého s otcom. Z vykonaného dokazovania v konaní nebolo preukázané, že by matka otcovi v styku s maloletým úmyselne bezdôvodne bránila ako sa na to snažil poukázať otec. V priebehu pojednávania prezentovala, ako dochádzalo k vykonávaniu jednotlivých dôkazov, stále väčšie a väčšie obavy o maloletého, ktoré je možné hodnotiť po vykonanom dokazovaní ako odôvodnené.

19. Vzhľadom na evidentné problémy otca s požívaním alkoholu (čo mal súd preukázané znaleckým posudkom, vyjadrením, Záznamom o vyšetrení v psychiatrickej ambulancii V. Z. H. zo dňa 28.05.2021 a 31.05.2021, Záznam z oddelenia urgentného príjmu Univerzitnej nemocnice Martin zo dňa 16.01.2022, časť abúzy, vyžiadanie správy - odpoveď obce W. zo dňa 26.04.2021) nateraz nie je vhodné, aby bol styk upravený v rozsahu určenom v posledných rozhodnutiach súdu. Častý kontakt s otcom v jeho súčasnom stave by mohol nepriaznivo psychicky vplyvať na maloletého, preto je potrebné v prvom rade chrániť jeho záujmy, a to práve obmedzením styku. V danom prípade je potrebné upraviť styk tak, aby boli na jednej strane rešpektované rodičovské práva otca a na druhej strane chránený záujem dieťaťa (vzhľadom na závislosť otca od alkoholu), berúc do úvahy aj právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Vzhľadom na vyššie uvedené má súd za to, že nie sú dané dôvody na zákaz styku otca s maloletým, a ochrana záujmov maloletého bude dostatočne zabezpečená obmedzením styku s otcom na každý párný týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod. výlučne v prítomnosti matky.

20. Súd verí, že sa v danom prípade jedná len o krátkodobé riešenie, pretože ak otec chce v budúcnosti častejšie vídavať maloletého a budovať s ním vzťah, je v jeho záujme, aby sa zo svojej závislosti na alkohole vyliečil. Neriešením aktuálneho stavu, môže dôjsť k práve opačnému. Pokiaľ otec má „skutočný záujem o maloletého, chce byť súčasťou jeho života a podieľať sa na jeho výchove“ je potrebné začať pre to reálne aj niečo robiť. Zatiaľ sú slová otca v rozpore s jeho činmi. Svedčí tomu situácia, kedy na najdôležitejší úkon v rámci prebiehajúceho konania - súdnoznalecké dokazovanie, prišiel na schôdzku s psychológom raz so zostatkovým alkoholom a raz dokonca pod vplyvom alkoholu; kedy napriek tomu, že bol oboznámený so závermi znaleckého dokazovania (pretože tento mu bol doručený) neurobil žiaden krok k náprave, ktorý by súd mohol vyhodnotiť ako hodnoverný (Otcovi bol doručený znalecký posudok (cez právneho zástupcu) dňa 08.11.2022 a teda do pojednávania dňa 25.03.2022 uplynulo takmer 5 mesiacov. V rámci tohto obdobia by bolo možné očakávať, že otec sa bude riadiť odporúčaním znalca a nastúpi na ústavnú liečbu, alebo aspoň začne s absolvovaním liečby ambulantnej). Je síce pravda, že otec predložil na úplne poslednom pojednávaní doklad o objednaní sa k psychiatrickej na zahájenie ambulantnej liečby, ale urobil tak výslovne na základe vedenia súdu, nie z vlastnej iniciatívy.

21. Vo veci bolo vykonané znalecké dokazovanie znalcom z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí a Klinická psychológia dospelých W. P. W.. Znalecké dokazovanie bolo nariadené v záujme maloletého dieťaťa, ako aj jeho rodičov, aby súd mohol spravodlivo rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Znalcovi bola priznaná za podaný znalecký posudok znalecká odmena v celkovej výške 971,64 eur, ktorá mu bola čiastočne uhradená z preddavkov zložených matkou vo výške 400 eur a z preddavkov zložených otcom vo výške 400 eur. Z rozpočtových prostriedkov súdu bola znalcovi vyplatená odmena za podaný znalecký posudok vo výške 171,64 eur a za účasť na pojednávaní dňa 23.03.2022 vo výške 75,76 eur. Vzhľadom k tomu, že štátu vznikli trovy vyplatením znaleckej odmeny znalcovi vo výške 247,40 eur, je potrebné rozhodnúť vo veci aj o trovách štátu. Trovy štátu v sume 247,40 eur súd rozdelil na dve časti, t.j. 123,70 eur. Matku zaviazal na úhradu jednej časti trov štátu vo výške 123,70 eur a otca zaviazal na úhradu druhej časti trov štátu v sume 123,70 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

22. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.